

Sygn. akt III U 487/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2022r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>sędzia Danuta Poniatowska</i>
Protokolant:	<i>Marta Majewska-Wronowska</i>

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 listopada 2022r. w Suwałkach

sprawy **A. R.**

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o ustalenie

w związku z odwołaniem A. R.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 26 sierpnia 2022r. znak (...)

i z dnia 29 sierpnia 2022 r. znak (...)

oddala odwołania od obu decyzji.

UZASADNIENIE

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z 26.08.2022 r., powołując się na przepisy ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t. j. Dz.U. z 2022 r. poz. 933 ze zm.), stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz emerytalno-rentowego A. R. od 1.07.2022 r. oraz ustanie obowiązku opłacania składek.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że decyzję podjęto w związku z wnioskiem J. R. o rozdzielenie konta z powodu zaprzestania pracy w gospodarstwie rolnym z mężem i prowadzenia odrębnego gospodarstwa domowego. W związku z tym A. R. nie spełnia warunków podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy jako małżonka rolnika.

Kolejną decyzją z 29.08.2022 r., Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego powołując się na przepisy ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t. j. Dz.U. z 2022 r. poz. 933 ze zm.), stwierdził podleganie A. R. ubezpieczeniu społecznemu rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz emerytalno-rentowego od 1.07.2022 r.. W decyzji wskazano, że do opłacania składek zobowiązani są A. R. i J. R.. Wskazano też wysokość składek.

W odwołaniu od tych decyzji A. R. domagała się ich zmiany i przywrócenia wspólnego konta z małżonkiem. Wskazała, że nadal pozostaje w związku małżeńskim i pracuje w gospodarstwie rolnym.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie i podtrzymał podstawy skarżonych decyzji.

Postanowieniem z 12.10.2022 r. Sąd połączył obie sprawy do wspólnego rozpoznania.

Sąd ustalił, co następuje :

A. R. oraz J. R. pozostają w związku małżeńskim od 2001 r. (k. 26 akt rentowych). Decyzją z 25.06.2001 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził podleganie A. R. ubezpieczeniu społecznemu rolników i obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyński oraz emerytalno-rentowe od 1.07.2001 r. jako rolnik (małżonka). W decyzji wskazano, że do opłacania składek zobowiązani są A. R. i J. R..

W związku z nieporozumieniami między małżonkami, J. R. wniósł sprawę o rozwód, która toczy się od września 2021 r. w Sądzie Okręgowym w (...). Aktualnie małżonkowie zamieszkują oddzielnie, A. R. z dziećmi we wspólnym domu, natomiast J. R. w domu na tej samej posesji w miejscowości (...), należącym do rodziców J. R. (oświadczenie odwołującej się k. 224 akt rentowych).

Z oświadczenia J. R. (k. 225) wynika, że A. R. nie pracuje w gospodarstwie rolnym od marca 2022 r. (przebywała na zwolnieniu lekarskim), od tego czasu nie zamieszkują też wspólnie. Ponadto J. R. złożył wniosek o rozdzielenie kont ubezpieczeniowych, wskazując, że żona nie pracuje w gospodarstwie rolnym, nie prowadzi też wspólnego gospodarstwa domowego.

Z przedłożonego zaświadczenia Urzędu Gminy S. sporządzonego 9.08.2022 r. wynika, że J. R. i jego małżonka A. R., zamieszkali (...), figurują w rejestrach wymiarowych Gminy S. jako podatnicy podatku rolnego za gospodarstwo rolne o powierzchni ogólnej 32,3701 ha, w tym grunty stanowiące własność J. R.: 16,4700 ha powierzchni ogólnej w tym 3,9048 ha przeliczeniowych i grunty stanowiące własność J. i A. małżonków R.: 15,9001 ha powierzchni ogólnej w tym 3,0019 ha przeliczeniowych (zaświadczenie k. 239).

A. R. na rozprawie oświadczyła, że „nie doi krów, bo mąż ją stamtąd wygonił i pobił. Teraz do chlewa wchodzi jego kochanka. Robi to po to, żeby udowodnić, że nie pracuję w gospodarstwie” (protokół rozprawy k. 28).

Sąd zważył, co następuje:

Ubezpieczenie społeczne rolników, obejmuje, na zasadach określonych w ustawie z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t. j. Dz.U. z 2022 r. poz. 933 ze zm.), rolników i pracujących z nimi domowników oraz pomocników rolnika. Zgodnie z art. 6 tej ustawy przez „rolnika” rozumie się pełnoletnią osobę fizyczną, zamieszkuje i prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym, w tym również w ramach grupy producentów rolnych, a także osobę, która przeznaczyła grunty prowadzonego przez siebie gospodarstwa rolnego do zalesienia (ust. 1). Natomiast domownikiem jest osoba bliska rolnikowi, która: ukończyła 16 lat, pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa rolnego albo w bliskim sąsiedztwie, stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy (ust. 2).

Zakres podmiotowy ubezpieczenia określony został w art. 7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zgodnie z tym przepisem, ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu podlega z mocy ustawy:

1) rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny,

2) domownik rolnika, o którym mowa w pkt 1 - jeżeli ten rolnik lub domownik nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Przepisy ustawy dotyczące ubezpieczenia rolnika i świadczeń przysługujących rolnikowi stosuje się także do małżonka rolnika, chyba że ten małżonek nie pracuje w gospodarstwie rolnika ani w gospodarstwie domowym bezpośrednio związanym z tym gospodarstwem rolnym (art. 5 ustawy).

W niniejszej sprawie A. R. została objęta ubezpieczeniem społecznym rolników, jako małżonka rolnika – domownik, po zawarciu związku małżeńskiego z J. R.. W związku z nieporozumieniami rodzinnymi jej status uległ zmianie. Aktualnie nie pracuje w gospodarstwie rolnym i nie prowadzi wspólnego gospodarstwa domowego z mężem. Utrzymuje się z zasądzonych alimentów. Niezależnie od tego, co było przyczyną nieporozumień, utraciła status domownika. Nadal jest jednak rolnikiem, gdyż w trakcie małżeństwa wspólnie z mężem kupowała grunty rolne w celu powiększenia gospodarstwa. Grunty stanowiące własność J. i A. małżonków R. mają 15,9001 ha powierzchni ogólnej w tym 3,0019 ha przeliczeniowych. Stanowi to podstawę do objęcia jej ubezpieczeniem społecznym rolników jako „rolnika”, czyli osobę prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym.

Zasady opłacania składek za A. R. nie ulegają zmianie, gdyż gospodarstwo rolne stanowi wspólność małżeńską. Zgodnie z art. 4 ust. 1 cytowanej ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, składki na ubezpieczenie za każdego ubezpieczonego opłaca rolnik. Jeżeli działalność rolnicza jest prowadzona na rachunek kilku osób, obowiązek opłacenia składki ciąży na nich solidarnie. Do czasu rozwiązania związku małżeńskiego, małżonków łączy wspólność ustawowa, a po jej ustaniu – współwłasność, do czasu ewentualnego podziału majątku. Tak więc aktualnie, w trakcie trwania wspólności małżeńskiej, obowiązek opłacania składek za A. R. obciąża solidarnie również J. R. i należności z tytułu składek mogą być przymusowo egzekwowane ze wspólnego gospodarstwa rolnego. Zaskarżone decyzje nie zmieniają statusu A. R. w zakresie jej ubezpieczenia, są jedynie technicznym rozdzieleniem kont ubezpieczeniowych w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji.

sędzia Danuta Poniatońska